

Stortingets Familie- og kulturkomité

16. oktober 2018

Høring om statsbudsjettet 2019 – kapittel 335 Medieformål

I målformuleringene til den delen av statsbudsjettet 2019 som omhandler programkategori 08.30 Medieformål m.m. (kapittel 334–339), setter Regjeringen seg følgende mål (s. 103-104):

«Regjeringen vil legge til rette for ytringsfrihet, pressefrihet og informasjonsfrihet, for god nyhetsproduksjon over hele landet og en bredt anlagt offentlig samtale i det digitale mediesamfunnet. Mediepolitikken skal stimulere til innovasjon og nyskaping, og samtidig opprettholde den frie pressens tradisjoner og grunnverdier i en ny tid.»

Dette er målformuleringer Norsk Journalistlag lett kan gi sin støtte. De uttrykker både respekt for myndighetenes ansvar for å tilrettelegge for en åpen og opplyst offentlig samtale, det såkalte infrastrukturkravet (Grunnloven § 100 6. ledd), og en operasjonalisering av dette kravet gjennom et mål om å føre en aktiv mediepolitikk som stimulerer til nyskaping, samtidig som den frie pressens tradisjoner og grunnverdier videreføres – og det over hele landet.

Regjeringens målformuleringer er et lovende anslag for en bransje som gjennom det siste tiåret har vært gjennom enorme omstillinger og kuttprosesser for å overleve en periode der de tradisjonelle finansieringskildene til en «god nyhetsproduksjon over hele landet» nærmest har tørket inn, og nye inntektsmodeller begynner å finne en form. Problemet er at den nye medieøkonomien er på et helt annet nivå enn den som sikret Norge en ledende plass internasjonalt når det gjelder folks mediebruk. Fra 2013 til 2017 falt avishusenes driftsinntekter med 2,8 milliarder kroner, ifølge Medietilsynets rapport for 2017.¹ Bare i 2017 forsvant 300 millioner kroner i inntekter, og Medietilsynet forventer at inntektene fra papiravisene vil gå ytterligere ned i årene framover, også fordi de digitale inntektene ikke vil kompensere for fallet i tradisjonelle inntekter.

Bransjen har for lengst erkjent dette, noe som blant annet kommer til syne i avisenes driftsresultat, som også presenteres i Medietilsynets rapport. Økonomien er på vei opp etter flere bølgedaler de senere årene. Hovedårsaken er kutt i kostnader. Etter mange innsparingsrunder de siste tiårene er det ikke så mye annet igjen å kutte i enn i redaksjonene. Som eksempel kan det vises til at både Amedia og Polaris i perioden har kuttet antall journalister med mellom 25 og 30 prosent.

Det sier seg selv at denne utviklingen er en alvorlig trussel mot Regjeringens uttalte mål om en «god nyhetsproduksjon over hele landet (...) og samtidig opprettholde den frie pressens tradisjoner og grunnverdier i en ny tid.»

Dette er mål som fort kan oppleves som hule når vi vet at Regjeringen foreslår at produksjonstilskuddet skal ligge fast fra 2018 til 2019. Det innebærer et kutt i pressestøtten på cirka 7,5 millioner kroner når vi justerer for forventet prisutvikling (2,4 prosent). Et slikt kutt er spesielt alvorlig når vi vet at realverdien av produksjonstilskuddet dermed foreslås kuttet for sjetten år på rad,² og det i en periode der mediehusene er blitt rystet av milliarder i inntektstap – og redaksjonene er blitt tappet for hundrevis av journalister.

Det er viktig at regjeringens varslede mediemelding støtter opp under omstillingsprosessen i bransjen. Mediebransjen selv jobber hardt for at vi skal komme oss gjennom dette på en måte der vi fortsatt ivaretar samfunnsoppdraget. Regjeringens eget ekspertutvalg, Mediemangfoldsutvalget, la i mars

¹ http://www.medietilsynet.no/om/aktuelt/okonomirapport_2017/

² <https://lla.no/nyheter/lla-venter-framleis-pa-eit-nodvendig-loft-lokalavisene/>

2017 fram gode og gjennomarbeidede forslag som en samlet bransje mener vil være til nytte. Det er viktig for Norsk Journalistlag at disse forslagene tas opp til grundig vurdering når mediemeldingen skal utarbeides.

Norsk Journalistlag vil fortsette å jobbe for at bransjen samarbeider konstruktivt for å finne gode løsninger og for å sikre mediemangfoldet, men det vil åpenbart være et forstyrrende element dersom den delen av bransjen som mottar produksjonsstøtte får en negativ inngang både til 2019 og til det arbeidet vi skal gjøre sammen.

Vi ber derfor om at produksjonstilskuddet justeres opp tilsvarende den forventede prisutviklingen i 2019.

Med vennlig hilsen
for Norsk Journalistlag

Hege Iren Frantzen
Leder